

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administra-
tia. Preţul după tariful
şi învalită.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Non omnis moriar.

Lui Sandi. — Un prieten.

La moartea scriitoarei George Sand, îşi încheia Victor Hugo panegiricul cu următoarele cuvinte: „Deplâng o moarte, dar salut o nemuritoare“.

Câtă deosebire între mort şi mort, tot atât de mare ca între om şi om!

În natură nimic nu se pierde, dar cu toate acestea unul se stinge, piere prin moartea sa, altul însă trăeşte, trăeşte mereu, ba mai vărtos vieteşte prin moarte. Viaţa îl renaşte pe acesta şi-i dă dreptul la eternitate.

Unii pier în amintirea noastră, „putrezesc în inimile noastre mai curând decât în morminte“; iar alţii ne supravieţesc, pe dinaintea lor „aleargă veacurile mai repede ca un simplu trecător“ şi strălucesc în eternitatea timpului şi a spaţiului ca nişte astrii, cari nu se sting nici odată, căci lumina din care se adapă nu se stinge niciodată.

Muritori sunt unii, nemuritori sunt alţii. Cei dintâi dispar cu trup şi suflet în ţărâna, ori în neantul din care au venit, dar sufletul celor din urmă continuă să vietească în raport cu capitalul de bine, pe care l-au făcut atâta cât au trăit printre muritori.

Sămânţa de grâu găsită după cinci sute de ani într-o piramidă din Egipt, sămânţată în pământ, aprins roada.

„Cunoaşte-te pe tine însuţi“ a lui Socrate trăeşte şi rodeşte şi astăzi. „Daimon“ul lui e astăzi mai mult ca totdeauna coroana fiinţei raţionale. Acel „păzeşte legea“ pătrunde cu toată puterea sa tragică şi astăzi din întunerecul temniţei marelui filozof.

„Zoon politic“ al lui Aristotele tot astfel. „Evrika“ al lui Arhimede, cu toată bogăţia lui, nu s'a stins celebrul cerc aşezat în triunghiul său caracteristic al lui Brahma din care s'a făurit simbolul unei reţii nemuritoare; „Nirvana“ lui Budha continuă să trăiască în milioane de inimi. „Iubirea“ lui Crist formează titlul lui de glorie şi va trăi mereu, atât cât omul va urca treptele existenţei.

Ramayana, Mahabharata, Biblia etc. vor purta mereu dealungul veacurilor sufletul celor ce le-au alcătuit.

...Şi vor trăi şi eroii lui Shakespeare, vor trăi şi Mackbeth şi Othelo. Ei au rămas şi rămân pentru marea lor inconştienţă. Li condamnăm pentru ostilitatea ce au avut-o împotriva ordinii lumescii, pentru lupta în care s'au angajat cu moralul universal, dar nu i urăm. Înfrângerea lor, acea cădere inevitabilă, tragicul lor ne provoacă o anumită simpatie chiar, mai mult, îi înălţăm la rangul de eroi, căci ei au lucrat împinşi de anumite legi fatale, de acel invincibil „inconştient“ — cum îi zice Hartmann — de sub a cărui forţă gătuitoare ei, neputincioşii oameni, cu toată „voiaţa lor liberă“ ori titanica „Voiaţa“ a lui Schopenhauer nu s'au putut subtrage.

„Non omnis moriar“ al lui Horaţiu îl pot spune toţi aceia, cari au ştiut să-şi lege fiinţa lor pământească de *fiinţa universală a existenţei*.

Toţi aceia, cari prin binele ce l-au făcut în trecerea lor pe pământ au putut să reducă cu ceva intenţitatea răului, sunt nemuritorii noştri şi toţi aceia cari prin proporţiile individualităţii lor au răsuflă să smulgă admiraţia noastră, sunt simpatizaţii noştri, ei trăesc mereu, sunt nemuritori, vor trăi prin noi şi prin nesfârşitele generaţii, cari ne vor urma.

Unii trăesc pentru toţi, pentru toată lumea, pentru univers, alţii trăesc deocamdată pentru un popor, pentru ca mâne să trăiască pentru altul ori mai multe. Proporţiile în anumite cazuri însă nu hotărăsc.

„Mortul dela Zumina“, cum i-a zis un bun prieten — poate cel mai bun — al lui va trăi de sigur multă vreme pentru neamul lui, pentru acest neam românesc, va trăi pentru lumina ce i-a dat-o, pentru semănţa curată ce-a sămânţat-o în sufletul odraslelor acestuia, pentru lupta, pentru căderea şi moartea lui. El va fi simbolul frământărilor acestui neam, de al cărui suflet nu s'a de-

părtat, n'a putut să se depărteze. Cuprins în mreaja mentalităţii acestui neam, el a gândit, a simţit şi a lucrat sub influinţa unui determinism implacabil întocmai ca plugarii de cari era încunjurat aşteptând şi văzând, ca şi ei, deslegarea unei probleme chinuitoare şi în stăpânirea unui viitor liniştit, aducător de obştească mulţămire.

În tranşea dela Zumina el vedea în rarele lui clipe de cugetare *glia*, sinonimă cu patria Românilor. Pentru ea lupta, pentru ea sta în faţa tunurilor inimice.

Viaţa lui, lumina răspândită de el, lupta, frământările, căderea şi moartea lui vor rămânea nemuritoare pentru noi toţi, pentru neamul lui, ca ori ce alte adevăruri moştenite pe urma atâtor nemuritori.

El se impune prin puterea fatalismului implacabil ca un adevărat *erou*.

Iar din mormântul lui se ridică, se închiagă şi se desenează în culorii vii ca un imperativ nediscutabil:

Non omnis moriar. „Deplângem un *mort*, dar salutăm un *nemuritor*“.

Conflictul chino-japonez.

Ştirile ce sosesc din Japonia şi China devin tot mai ameninţătoare:

„Daily Chronicle“ anunţă din Pek'ng, că deşi tratativele cu Japonia îşi urmează cursul lor normal, Japonia continuă să transporte trupe pe coasta chineză. Populaţia chineză este foarte surescitată. Presa îşi exprimă părerea că Japonia nu este sinceră, ci vrea cu orice preţ războiul, oricare ar fi rezultatul tratativelor.

— Rotterdam „Nieuwe Courant“ de altăparte află din Londra, după „Daily Telegraph“, că pe când negocierile chino-japoneze continuă trupele japoneze au început a debarca în mai multe puncte.

După telegramele autorităţilor provinciale, garnizoana din Ts'nanfu, a fost întărită cu 3000 oameni, iar cea din Mukden cu 3000 oameni. Trei transporturi cu 3000 japonezi, s'ar fi aflat în faţa oraşului T'ku, 73.000 Chinezi cu 180 tunuri sunt concentraţi împrejurul Pek'ngului. Situaţia este gravă, dar nu disperată.

Ştiri liniştitoare.

În chestia lipsei de alimente.

Din Ianuarie a. c. încoace ne-au venit şi ne vin, când din unul când alt ţinut al patriei, tot mai multe ştiri despre marea lipsă a alimentelor de prima şi zilnică trebuinţă pentru populaţia dela oraşe şi îndeosebi pentru cea dela ţară. Ni s'a scris, între altele, că în comitatul Solnoc-Dobăca ar fi lipsa de cucuruz, grâu, cartofi ş. a. eşa de mare şi atât de generală, încât d. e. pe piaţa oraşului Dej, centrul comitatului, săptămâni de-arândul, nu s'a adus spre vânzare şi nu s'a aflat de cumpărat din aceste alimente nici un bob, absolut nimica. Ni s'a spus mai departe, că populaţia dela ţară, lipsindu-i pânea de toate zilele şi nefăcând niciări ajutor, devine, pe zi ce merge, tot mai neliniştită, se plânge şi începe a se teme de... foamete.

Fruntaşii acelor sate: proeşti, învăţători ş. e. ne-au cerut staturi şi tot sprijinit posibil pentru prevenirea şi înlăturarea lipsei şi a foametei, iar noi am făcut şi facem din toate puterile noastre şi cu drag tot ceea ce ne-a stat şi ne stă în putinţă. Am căutat şi căutam înainte de toate ca după trebuinţă şi putinţă, să rectificăm, să suprimăm şi să desmăşim tot felul de zvonuri şi scornituri, cari arată că lipsa şi primejdia de foamete ar fi mai mari decât sunt în realitate. Am constatat şi constatăm între altele că multe din aceste rele şi neajunsuri nu provin din lafcoşatul război al patriei noastre şi că izvorul lor nu stă în nici un nex cauzal ca războiul, ori şi cât de multe şi de mari sunt de altfel şi relele produse de acesta! Am căutat să aflăm că de unde ar putea şi ar trebui să vină ajutoarele atât de mult cerute şi așa de necesare şi apoi am stăruit şi stăruim necontenit, ca ajutoarele să vină de urgenţă şi în măsura recerată.

Astfel ni s'a adus d. e. şi ieri la cunoştinţă din două locuri deodată, absolut bine informate, că guvernul ţării noastre şi arume ministerele de interne şi de agricultură, au luat speciale şi intense dispoziţii ca lipsa de cucuruz, grâu, cartofi şi alte alimente de prima trebuinţă să fie prevenită şi înlăturată în cel mai scurt timp atât la sate cât şi la oraşe!

Aducând tuturor cetitorilor noştri aceste la cunoştinţă, recomandăm în

acelaş timp marelui public şi îndeosebi populaţiei lipsite, ca să fie cu răbdare şi încredere. Noi din parte-ne vom continua să stăruim, ca dispoziţiile din chestiune să fie executate, pentruca neajunsurile şi relele ivite să fie în timp cât mai scurt delăturate.

Statistica ştiutorilor de carte din România.

Direcţia statisticei generale a statului român a publicat tabloul statistic a ştiutorilor de carte din România pe anul 1912. Luând ca bază pe locnitorii cari sunt trecuţi de 8 ani (aşa dar dela etatea aceasta în sus pe toţi), se constată că în anul 1912 au fost 39.3 la sută ştiutori de carte în România. Este interesant a se şti, cum se împarte numărul ştiutorilor de carte după sex. Câtă vreme 54.8 la sută dintre bărbaţi ştieau cetii şi scrie, — dintre femei erau numai 23.2 la sută ştiutoare de carte. Tabloul acesta statistic în sine nu este strălucit şi arată, că în ţară trebuie să se depună încă multă stăruinţă pentru luminarea straturilor largi ale poporului. Însă dacă comparăm datele aceste ale anului 1912 cu datele anului 1899, atunci trebuie să ne cuprindă o mare mulţămire în faţa progresului însemnat ce s'a făcut în curs de 13 ani. Căci de fapt iată ce tristă icoană ne prezintă datele statistice ale anului 1899. Atunci abia 33 la sută dintre bărbaţi şi numai 11 la sută dintre femei aveau ştiinţa de carte; iar procentul general al ştiutorilor de carte pentru întreaga populaţie trecută de 8 ani era numai de 22%. Comparând aceste date vedem deci, că în 13 ani procentul ştiutorilor de carte în România s'a urcat dela 22% la 39.3%, adică s'a îndoit aproape (la bărbaţi creşterea este de 21.8%, iar la femei de 12.2%). Încă un deceniu de muncă intensivă şi putem spera, că în sfârşit va scăpa şi România de vecinia tristă a Rusiei dela coada tabelelor de statistică culturală a popoarelor.

Cheltuielile de război ale Rusiei.

După o comunicare făcută de d. Bark ministrul rus de finanţe în şedinţa senatului rezultă că cheltuielile de război ale Rusiei până la data de 1 Martie se ridică la 10 miliarde ruble.

Din „Viaţa albinelor“.

— Urmare şi Fine. —

Dar când e vorba să-şi apere bururile lor comune, ele o fac cu o umitoare nepăsare de moarte. Mai ales când regina, în rivalitate cu altă regină, ese la luptă, albinele formează în jurul ei cea mai devotată ostire, hotărâte a muri până la uua pentru apărarea reginei, care e mama şi sufletul stupului.

E de admirat iubirea şi respectul lor pentru matcă, cum şi spiritul de economie şi de ordine pentru bunăstarea şi îmbogăţirea stupului, şi solidaritatea albinelor aceluiaşi stup. Între sine se iubesc şi se ajută unele pe altele ca bune surori. Dacă atingi pe una, o mie se vor jertfi pentru a-i răsbuna vătămarea. Dar lucru ciudat, tot atât de nepăsătoare sunt pentru tovarăşele lor afară din stup. Dacă într'un fagure, aşezat la câţi-va paşi de stupină, ai strivi 20 sau 30 de albine, cele cari au rămas teafăre dintre ele, vor continua a suge cu lăcomie mierea, mai scumpă pentru ele decât viaţa, fără frică de primejdie, şi fără să le pese nimic de albinele moarte şi de mişcările şi strigătele celor cari mai trăesc încă. Ca să nu piardă nici chiar mierea lipită pe cadavre, ele se urcă încetinel ca să o sugă de pe trupurile celor moarte sau rănite, fără a fi înduioşate de soartea lor.

Şi aceasta nu o fac ca să se sature ele, ci ca să înmulţească proviziunile stupului. Când o albină a găsit câteva picături de miere pe un geam sau pe un colţ de masă, ea începe să sugă cu atâta lăcomie, încât ai putea s'o ucizi fără a se mişca din loc. Dar această lăcomie e numai la părere, — continua autorul. — Mierea nu trece în stomacul adevărat al albinel; ea rămâne în guşă, primul stomac, care e, dacă l-am putea numi așa, stomacul stupului. Îndată ce guşa-i e plină, albina se va depărta, dar nu va pleca grăbită, cum ar face un fluture s'au o muscă neroadă. O vei vedea sburând sovăitor câteva clipe, învărtindu-se cu luare aminte în jurul ferestrei sau al mesei. Apoi va pleca la stup, ca să depună recolta în celulele grânariului; şi după câteva minute se va întoarce iar la comora găsită; şi așa mai de multeori cât va ținea mierea; dacă e trebuinţă, până seara ea va sbura fără repaus dela fereastră la stup şi dela stup la fereastră. Uneori va aduce una sau mai multe tovarăşe ale ei.

Pe regină o îngrijesc şi o nutresc cu miere din guşa lor ca pe un copil. Când ea ouă şi trece din celulă în celulă, ca să lase în fiecare câte un ou, o escortă de lucrătoare o însoţesc, şi se feresc în totdeauna de a-i întoarce spatele. Când se apropie de un grup, toate se aşează astfel, ca să fie cu ochii şi antenele câtră ea; şi în faţa

ei nu merg decât de-a îndărătale. Nici chiar pe reginele străine nu le atacă cu acul ca pe alţi duşmani; ca şi cum instinctul le-ar spune, că e păcat a-şi mânji arma în sângele unei fiinţe menite a conserva şi a perpetua viaţa neamului. Când pătrunde în stup o regină străină, fiindcă albinele simţesc că e o primejdie pentru matca lor, pentru că două regine nu se pot suferi, ele o înconjură şi o astupă cu trupurile lor, şi o ţin astfel în acest arest regal, schimbându-se cu răsădul, până când străina moare de foame sau înăbuşită.

Iar când matca e prea bătrână, şi alta tânără trebuie să-i ia locul, pe cea, slabă, fără putere, şi aproape fără aripi, ficele ei o adăpostesc într'un colţ al stupului, unde, ferită de mânia celei tinere, îşi petrece în lăişte restul vieţii.

După eşir: a primului rou, în stup au rămas mai puţine albine, cam a treia parte din câte erau. Ele reîncep lucrarea pentru creşterea şi întreţinerea societăţii. Cu un fel de suc dulce asemenea laptelui, scos din o glandulă a lor, rutresc larvele eşite din ouăle rămase de vechea regină, şi îngrijesc nimfele; înmulţesc proviziunile cu mierea culesă din flori. Dintr'una din capsulele menite pentru viitoarele regine, ese o mică larvă cărăia şi se dă mat multă îngrijire, şi o hrană deosebită şi mai

îmbeşugată. Din ea se naşte o albină mai mare decât lucrătoarele; este viitoare matcă a stupului. Ea are trupul mai lung, culoarea mai deschisă şi mai aurie, acul încovoiat ca un iatagan, creierul mai mic, şi două ovare mari: unul pentru ouăle mascule de trântori, cari le poate oua şi înainte de a fi fecundate (parthenogeză), şi altul pentru ouăle femelle delucrătoare. Ea n'are nici una din unelele muncitoarelor: nici săculeţii pentru ceară în jurul păntecului, nici periaţa, nici coşuleţ pentru străngerea polenului; nici nu simte trebuinţa de a eşi în aerul şi lumina zilei şi a sbura din floare în floare. Ea stă toată viaţa în stup, cercetează mereu albtoarele fagurilor, şi depune câte un ou în fiecare e făcută pentru acest scop. O singură dată sboură şi ea sub cerul liber, când i-a sosit momentul pentru sborul nupţial.

Atunci o mulţime de lucrătoare şi toţi trântorii din stup, cam vreo 600, o însoţesc în aceasta călătorie. Ea sboură atât de sus, în cât cea mai mare parte din albine au o mai pot urma. Acolo sus, sub sbaturul cerului şi în lumina soarelui, ea se împreună cu unul sigur din petitorii ei, cu acela care a putut-o urma până acolo, şi pentru care momentul cel mai sârbătoresc şi mai fericit al existenţei este în acelaş timp momentul morţii sale. Atât de aproape sunt aci iubirea şi Moartea, aceste două surori cari între-

ţin veşnic tinăra viaţa neamului la tot solul de viştoare, şi cari amândouă sunt mai tari decât viaţa indivizilor.

La nici un fel de viştoare nu se vede mai lămurit ca la albina adevărul, că natura se îngrijeşte mai mult de existenţa speciei şi foarte puţin de a indivizilor. După nunta tinerei regine, albinele ucid pe toţi trântorii rămaşi, lucru uşor căci ei neavând acnu se pot apăra; şi scot cadavrele lor afară din stup. Iar acei, cari au putut scăpa cu fuga din acest măcel, sunt opriţi de a mai intra în stup.

Când stupul n'are tendinţa de a roi a doua oară, noua regină ucide așa zicând în faş pe toate reginele viitoare. Căută prin faguri, şi unde vede larve şi nimfe regale încă nedesvoltate, trece mai departe. Iar unde află o nimfă gata să iasă din învalişul ei, repede îi smulge gogoşa, o deşteaptă din somn şi înlige acul său încovoiat în fragedul ei corp până o omoară. Mulţămită apoi, trece la alta, ca să facă acelaşi măcel; iar sentinelele, cari păzesc la fiecare nimfă, îi lasă calea liberă şi privesc liniştit. Şi când tinera regină e obosită, ele însele exterminază pe viitoarele regine ca ojerită pentru siguranţa şi buna rândăală a viitorului. Ele simţesc, că viitorul stupului ar fi în primejdie prin existenţa a doua sau mai multor regine la un loc. Se vede ca şi aici, ca protitudeni, răul este o

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineată am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 26 Martie.—Din marșele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Luptele violente din *Carpați* decurg încă. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat de repetă ori — atât ziua, cât și noaptea, — în contra noastră. Situația generală a rămas însă neschimbată. Pe teritoriul din sudul localității *Zaleszczyki* trupele noastre i-au luat dușmanii 11 puncte de ram în făcând totodată mai mult de 500 de prizonieri.

Pe frontul din *Galiția de vest* și *Polonia rusească* decurg lupte de artilerie. Am fost siliți să bombardăm — aprinzându-l turnul bisericii din localitatea *Paradya*, spre sudost dela *Sulejow*, deoarece-am constatat, că artileria dușmană își așează în el un post de recunoaștere.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 26 Martie. Buletinul oficial al marșului cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela *vest*: Pe înălțimile *Maas*, din nordul *Verdun*-ului, Francezii au încercat la *Combres* să ne ocupe o poziție, dar după câteva zile violente i-am respins. Pe *Hirtm unsweierkopf* lupta ține încă.

Pe câmpul de operații dela *est*: Am respins atacul, pe care Rușii l-au îndreptat în contra strămtorii de lemn diaspore ost dela *Augustov*.

Constatări.

(Fine)

Care era buzei și traficul Danemarcei înainte de anul 1864, când poseda încă ducatele germane *Schleswig-Holstein*, și care astăzi după pierderea acelor? De sigur e înzecit.

Marfa cea mai scumpă și cea mai proastă de esportat pentru o țară sunt *brațele de muncă*, fie că le-ar esporta în țări învecinate, fie în țări îndepărtate. Ori și cât de mulți s'ar însopta dintre cei plecați, ei s'ar întoarce la o vârstă, când nu mai pot munci, sau după ce au fost odată scoși din mediul lor de viață.

Am ales ca obiect de comparație cu frumoasa noastră *Transilvanie* înadins regatul *Saxsoniei*, deși acesta are numai 1/4 parte din suprafața *Transilvaniei* (14.993 km.² față de 57.804 km.² al *Transilvaniei*) dar ca o țară care încă este foarte bogat înzestrată dela natură,

cu totfelul de produse utile ale solului și care a renunțat de bună voie (?) la autonomia sa în anul 1867 — ca să vedem cu ce s'a ales *Transilvania*? re lângă imensele ei bogății nestimate ale solului, ea mai era și deșositarul precum și canalul de scurgere a produselor manufacturiere între Occident și Orient și al materiilor prime din Orient către țările apusului, care împrejurare nu puțin a contribuit la prosperitatea ei și cu deosebire a orașelor și târgurilor săești.

Învi nu vom scruta aceasta numai din punct de vedere național românesc, ci din punctul de vedere obiectiv, al tuturor locuitorilor țării.

Ne întrebăm deci sub raporturile s'ar habitate: care este actualmente starea de prosperitate și de independență materială și culturală a mării proprietăți fondiare? Care este starea materială a mândrilor orașelor ardeleni, grafi și baroni, câți mai tîn încă din vestitele lor *herghelii ardelenice* cu cai de sânge și cai sirepi de odinioară și câți mai au veștile și alte înțepinderi industriale pe domeniile și moștile lor, sau că ar fi asociați la vreuna din ele, dar nu ca membri în consiliile de administrație a celor județești și de stat, cu jetoane bogat renumerate dar fără experiență și fără risc?

Dar din pădurile noastre foste seculare și cu totfelul de lemn de construcție de valoare superioară: stejar, paltin, frasin, molif și brad — ce s'a ales?...

Vom trece acum la orașele și târgurile din municipiile săești. Să căutăm mai întâi care sunt satele de membri ai *tehnicilor* săești, cari erau cu mari privilegii date încă de pe vremea principatelor *Transilvaniei*; apoi membrii *logdătași* ai companiilor grecești de comerț levantin din Brașov, Făgăraș, Sibiu, Sebeșul săeșesc etc., cari făceau de-aver anual de multe milioane florenți, câte 80% din capitalurile Brașovului erau în mâinile și afacerile lor. În diverse suplice memorii și anchetări ei arătau că fac negocieri până prin *Anatolia* și *Grecia*, iar membrii *tehnicilor* și *acompaniștii* descind din *Macedonia*, *Turcia*, din *Grecia*, insulele *Archipelagului* etc. și ce negoț poartă fleo-re? Aceștia își expediau și aduceau mărfurile încărcate pe samare și chivane mari — antidiuviane nefecate — peste munți și pe la *Arad*, *Viena*, *Praga*, *Brünn* și *Lipsca*, dar azi, când mijloacele de transport sau îmbunătățit și ieftinit, unde se mai află ei? În locul surcșalelor și agențiilor lor de odinioară, de mai puțină importanță, ar trebui să găsim azi factoriile lor staționice la *Constantinopol*, *Port Said*, *Alexandria*, *Cairo*, *Bombay*, *Bagdad* etc.

Unde mai sunt acela cari învățau a citi și scrie mai întâi în limbi străine? Unde sunt mulțimea meseriașilor sași cu țehuri și fără țehuri atât de exclusiviști și geloși de păstrarea privilegiilor lor în orașele săești?

În fine ce să mai zicem de desnașdejdea din satele românești ale *Marginenimei* noastre întregi, a marilor noștri economi de vite de la *Sacele*, *Săliște*, *Rășinari*, cari de sute de ani

și aveau existența și bunăstarea după trefcul și vitele lor la pășune din *Principate* și care — zăvorindu-li-se — au silit pe cei mai mulți să se expatrieze, și să pribegească chiar prin luncile și plaiurile *Crimei*? Sau ce să mai insistăm asupra jalei *Moșilor*, cu al lor dureros refren: «Munții noștri aur poartă, Noi cerșim din poartă 'a poartă»?

Cred că ajung aceste restrospective.

Ca de ce importanță și valoare a fost în trecut este și va fi și pentru viitorul *Transilvaniei*, de a fi deșositarul și canalul de scurgere a mărfurilor între Occident și Orient, și cu deosebire pentru desfacerea produselor ei voluminoase, eșirea la mare — vom cita lupta surdă și fătășă de o jumătate de secol și mai bine, dusă de municipiul și orașul *Sibiu*, contra municipiului orașului *Brașov* în jurul construirii liniilor ferate sub guvernul absolutist, și cel constituțional unguresc. Apoi numeroasele memorii și petițiuni ale orașului *Sibiu* în frunte cu dl Dr. *Carol Wolf* pentru transformarea liniei ferate secundare dela *Vint* la *Sibiu* în linie primară și pentru traficul accelerat internațional între *Sibiu* și linia Oltului a *României* la *Siatina* și cu pod peste *Dunăre* către *Adrianopole* și *Varna* în legătură cu căile ferate bulgare.

Apoi alte reprezentări diverse la guvern pentru a interveni pe lângă guvernul român pentru construirea liniei ferate între *Curtea de Argeș* și *Căineni* cu funcțiunea directă la *București*.

Ei bine, acum toate sunt foarte ușor de realizat și pe cale de a se realiza fără nici un intermediar, de când *România* a devenit stapană pe ambele maluri ale *Dunării* dela *Turtucaia* în jos, și a obținut noua eșire la mare prin portul dela *Balcic*.

Cadriatul românesc este mai important pentru *România*, decât pentru însuși *Românii*. O privire și numai fugitivă pe harta celor două țări ne va da dovezi în de-ajuns în privința aceasta. Funcțiunea în *Curtea de Argeș* — noua reședință regală — și linia Oltului vreo 50-60 km., de la *Jiblea* *Călimănești* și la *Căineni*, nu va întârzia încă mult timp și atunci această nouă arteră de comunicațiune directă și de trafic internațional, va atrage o mare parte din produsele *Transilvaniei* — din întreg colțul de sud-vest al ei pe linia cea mai scurtă la *București*, *Oltenița* și *Dunăre*, iar de aci pe o altă nouă linie peste *Turtucaia* *Bazargik* (*Dobricel*) la *Balcic* la mare tot pe pământ românesc și fără de transbordare și fără de orice amestec străin.

Oare marele *Iancu Huniade* cu *nemeșii* săi de pe valea *Hațegului*, și a altora va fi săngerat în deșert la porțile de fer la *Belgrad* și la *Varna*, sau numai pentru eliberarea bulgarilor? Sau că cu schimbarea lucrurilor, compatrioților noștri sași acum nu le mai convine, noua arteră de scurgerea mărfurilor și de trafic internațional, după care au însetat și alergat atât de mult, fiind că este a se face pe pământ românesc și cu

mijloace românești? Oare ele nu mai au acum nici o importanță pentru meseriașii sași și fabricelor lor dela *Sibiu* *Mercurea* și *Sebeș*?

O a doua parte din produsele solului *Transilvănean* din colțul de răsărit se va scurge în mod firesc pe 2-3 linii spre *Constanța*, iar cele din colțul de nordest al *Transilvaniei* dimpreună cu întregul cercuit al căilor ferate săculești își va găsi descărcarea normală peste *Palanca* la *Galați*. Așa, deci după finea marelui războiu cele 3 plămâni de respirare ale *Transilvaniei* vor fi *Balcicul*, *Constanța* și *Calați*.

În interesul propriu al *Transilvaniei*, cadriatul trebuie să mențină românesc mai mult decât în al *României* proprii zise cu trafic direct și internațional fiind cala cea mai scurtă. Având aceste 3 artere totdeauna deschise, atunci mijloacele vor eși ca prin farmec din solul relativ stérp al *Transilvaniei* spre multiplicarea și fericirea tuturor locuitorilor săi.

Ion de pe *Văcăre*.

Documente ale vremii.

III.

Mângâierea.

Peter Rosegger scrie în *»Jurnalul* sau din revista: *»Heimgarten*:

»O biată femeie, care are doi copii pe câmpul de bătăle, mi s'a plâns, că se pricepe atât de puțin oameni să o mângâie. Îmi spunea că odată de singura acum pe lume și că ar vrea așa de bucuros să vorbească, câte odată, cu cineva despre durerea ei. Ce primește de obicei, drept răspuns, drept mângâiere?

»Ei, curaj, acum e războiul! Toți trebuie să se arge! S'aude că le merge destul de bine soldaților. Stau, nu-i vorba, din când în când, în șanturi. Nu-i nimic! E pentru patrie. O să se întorcă cât de nu s'or întoarce — aucașu pentru țară! Frumoasă moart!

Mă gândesc că și ei nu-și pierd curajul. — Nu s'ar găsi nici o omă ei îndurerată nici de destul de bine mângâiere, ci li este dor de o compătămire, de consolare. Mă gândesc că s'a dus la nevastă-mea și s'a și desceargă și el. Nu va să zică că s'a și desceargă și el. Nu va să zică că s'a și desceargă și el. Nu va să zică că s'a și desceargă și el. Nu va să zică că s'a și desceargă și el.

IV.

Purtați „jurnal“!

Rosegger, în revista sa *»Heimgarten*:

»Ar trebui să poarte cât mai mulți oameni *»jurnal*, despre ceea ce le este dat să trăiască acum. Nu ceea ce este în jurnale, ci ceea ce văd cu ochii lor proprii, ceea ce aud, ceea ce întămpină și ceea ce s'a în legătură cu războiul acesta al popoarelor. Să noteze precis și adevărat cum judecă fiecare situația, din punctul său de vedere, ce impresie fac toate asupra sa — și toate așternute pe hârtie, simplu fără de nici o înfrumusețare. Astfel, încât să putem povesti nepoților noștri odată, ca și când le-am vorbi în persoană, despre ceea ce am întâmpinat și ce am pățit. Astfel de *»jurnale* ar putea fi cu greu înlocuite, chiar și de o cronică, fie ea ori-cât de amănunțită.

V.

Credeul francezului.

În *»Théâtre français* a recitat zilele trecute așa citesc în *»Neues Pester Journal* din 21 Ian. 1915 — un actor de seamă următorul text compus de *Henri Lavedan* (textul acesta e învâțat pe de rost din partea francezilor și e considerat ca un credeu al timpului de față):

»Credo. — Cred în victoria soldaților noștri, în cunoștințele și în devotamentul conducătorilor noștri. — Cred în țări dreptului, în cruciada omniemei culte, cred în Franța cea vecinică, cea neperitoare, cea neapărat trebuitoare. — Cred în prețul durerii și în răsplata speranțelor. — Cred în încrederea, în adunarea puterilor, în munca zilnică, bună, în ordine, în milostivirea războinică. — Cred în sângele ranei și în apa vasului sfânt, în focul artileriei, în flacăra luminei de ceară și în mârgea rozariului. — Cred în făgăduințele sfinte ale moșnegilor și în neștiința atotputernică a copiilor. — Cred în rugăciunea femelor, în nesomnul eroic al soților-bărbați, în liniștea credincioasă a mamelor, în curăția cauzei noastre și în gloria nepătăată a steagurilor noastre. — Cred în trecutul nostru mare, în prezentul nostru mare și în viitorul nostru și mai mare. — Cred

M. Ștrăjan.

în cei cari trăiesc, al patriei mele, și cred în morții ei. — Cred în mâinile înarmate cu fierul ucigător și cred în mâinile, cari se împreună spre rugăciune. — Cred în noi. Cred în Dumnezeu! Cred, cred!

Trad. de *Sinbad căldătorul*.

Cu privire la căderea cetății *Przemysl* biroul tel. ung. comunică din cartierul general următoarea relație oficială:

Contrar știrilor rusești privitoare la capitularea *Przemislului* se stabilește în mod autentic, că ruinele cetății au fost cedate Rușilor la ordin, fără o provocare prealabilă și fără tratative cu Rușii, după o distrugere pregătită deja înainte și amănunțit a întregului material de războiu.

Contingentul militar consta în ultima săptămână a asediului din 44.000 trupe de infanterie și artilerie (în două din trei părți gloțiși), din cari sunt de detras 10.000 oameni perderi cu prilejul ultimei încercări de-a rupe cercul de imprezurare, mai departe sunt de detras muncitorii, servitorii și îngrijitorii de cai, luați în serviciul militar, apoi personalul căilor ferate și a telegrafelor și în fine 2800 soldați bolnavi și răniți aflați în spitale.

Armatura cetății consta din 1050 tunuri de calibru vechiu, cari au fost distruse.

Respingerea ultimelor atacuri rusești în noaptea spre 22 Martie a urmat numai prin focul infanteriei și a mitraliezelor precum și prin unele tunuri sistemul 1861, deoarece celelalte tunuri fuseseră distruse.

Soldații români din Przemysl.

Vorbind despre predarea fortăreței *Przemysl* *»Drapelul* scrie între altele:

»Nu știm precis cât de mare a fost garnizoana acestei fortărețe și cari trupe au fost acolo împărțite să facă slujba de eroi apărători. Dar știm, că acolo au fost honvezi (milicienii) noștri din *Bănat*, întreaga divizie dela *Vârșcet*, batalioanele din *Lugoj*, *Orșova* și *Oravița*, dela *Arad*, din *Sătmar*, milicienii austrieci din *Bucovina*, tot *Românii*, și artileria din *Bănat*, pe lângă artileria din *Viena* și *Galiția*.

Vor fi poate cinci săptămâni de când am primit la *Redacție* ultimul salut dela prietini noștri *Impresurați* în cetate, care atunci părea încă înexpugnabilă. Erau veseli și plini de încredere. Ne trimeteau un salut în numele *Romei* eterne și a divului *Traian*!

Între cei *Impresurați* se aflau vice-colonelul *Petru Babu*, severul căpitan de honvezi din *Lugej* *Silviu Bordan*, care cetise cu voce înaltă și accent energetic jurământul românesc pe câmpul de corvadă din *Lugoj*, când 6000 *Români* concentrați la honvezi puneau votul solemn al credinței către steag, care simbolizează *Tronul* și *Patria*. Între cei *Impresurați* se află copilul alintat al *Lugojului*, căpitanul *Petru Jucu*, unul din cei mai populari și mai iubiți ofițeri ai garnizoanei. Prieten al tuturor, *Român* de inimă și soldat de model. Între ofițerii de rezervă concentrați se află directorul de bancă *Emanuil Comșa*, a cărui tineră soție dase, acasă, naștere primului copil, pe care tatăl n'a ajuns încă să-l vadă și să-l strângă în brațe; între ei se aflau advocații concentrați *Dr. Corl Papp* și *Dr. Bojincă* din *Ticvan*, apoi preotul militar *Rista*, profesorii *Ales. Maroșan*, *Tudor Bujor* și *I. Brăteanu* din *Bucovina*, farmacistul *Muntean* și *Erdely*, apoi *Dr. Popovici*, *A. F. Lugojan*, *Ioanovici*, *Ionescu*, *Marian*, *Meza Ciosa*, tot sublocotenenți în rezervă și mulți alții, cari ne scapă acum din memorie.

N-avem sat în *Bănat*, care să nu-și fi avut în *Przemysl*. Și cronică de război ne-a adus veste de vitejia multora din ei. Am și dat publicității deja mai multe fapte eroice ale fraților noștri din *Przemysl*, a căror veste a străbătut la noi.

Și toți aceștia au întina arma, într-o zi a ajuns ziua de 22 Martie în viață.

Ne putem închipui durerea lor. Să te desparți de arma, care îți devinise o parte a ființei proprii, s'o iuținzi și să pleci înainte, șir lung și mult de prizonieri în calea lungă spre cele orașe siberiene, pregătite de mult pentru primirea lor.

Elegiace momente! Dar pot pleca cu totul cu privire senină și frumusețe ridicată, încălzită de conștiința, că și-au făcut datoria, și asupra lor nu va cădea prihană.

Ei au luptat ca eroii și ca eroii au părăsit locul, mărturia vitejiei lor și suferințelor lor...
—

condițiune a bînelui și durerea o condițiune a fericiirii.

Când însă se simte îndemnul de a rol a doua sau a treia oară, atunci lucrătoare e spără cu îndărijire ce-nuiele principeselor adormite; și când regina se apropie de ele, în loc să aște în păzitoare servitoare plecate, întămpină o strajă umăroasă, care-l închide drumul. Ea se împotrivesc cu mânie, dar pretendenții se află la căpătâiul micilor principese continele hotărâte. După reșeați încercări încăpățanate de a se apropia de rivalele sale, se depărtează nemulțumită, aiargă din fagure în fagure, și câte trei — patru zile se poate auzi bâzâitul ei, mai în liniștea serii, ca șușetul unei trâmbețe de argint, până în ziua roitului, când ese cu o mare parte a abinelor, ca să aile alurea adăpost pentru noua colonie.

În timpul când ea rătăcește furioasă prin stup, chlemând la luptă pe rivalele sale adormite, acestea se desțeptă pe rând, când sunt deplin desvoltate, și încep să-și roadă învălișul. »O mare neorânduială amenință atunci republica. Car geniul stupului, odată ce și-a luat hotărârea, a prevăzut toate urmările și străjerii bine pregătiți știu ceas cu ceas ce trebuie să facă, pentru a ocoti surprizele unui instinct nesatisfăcut. Și pentru a duce la bun sfârșit

două puteri protivnice. El nu uită că, dacă tinerelor regine, cari așteaptă să vadă lumina zilei, ar eși din culcușurile lor, ele ar cădea în mâinile celelalte, care e în plină putere, și le-ar nimici una câte una. De aceea cu cât vreuna din principesele închise subțiază pe dinlăuntru porțile tronului său, ele o înconjoară pe din afară cu o nouă pătură de ceară; iar mica nerăbdătoare se îndăriește în munca sa de salvare, fără să banuiască măcar că roade o piedică, ca din povești, care crește mereu din propria ei țărână. Ea aude în același timp strigătele întărite ale rivalei sale, și cunoscând soarta și datoria ei regească chiar înainte de a fi putut arunca o privire în viață și înainte de a ști ce este în realitate un stup, ea răspunde vitejește din fundul închisorii sale. Dar cum strigătul ei trebuie să străbăta pereții unui mormânt, el este cu totul altfel, și sună a gol. Și crescătorii de albine care se apropie seara de stup, când sgomotul câmpiei s'a domolit și când se înlățește liniștea nopții instalată, recunoaște și înțelege numai decât cearta dintre fecioara rătăcitoare și fecioarele robite în închisorile lor.

Această prelungire a desvârlirii tinerelor principese le este altfel priincioasă, pentrucă ele es din gogoasă

mai tari și gata de-ași lua avânt. Așteptarea a întărit asemenea și pe tînăra regiă liberă, și a pus-o în stare de a înfrunta primejdiiile călătoriei în ziua roitului.

Dar ar trebui să citez aproape întreagă cartea poetului *begjan*, ca se arăt mijloacele și felurile fenomenice tainice din viața lor, din cari autorul conchide, că minunatul lor instinct este luminat de o inteligență, care le ajută în deosebite împrejurări a încunjura piedicile și primejdiiile, a învinge dificultățile inevitabile, și a îndrepta greșelile făcute. Grație acestei raze divine, ele sunt destoinice a-și amellora mereu viața și a asigura existența și fericirea generațiunilor viitoare. Mulți au crezut și cred că omul singur, grație rațiunii și inteligenței sale, e perfectibil și capabil de a evalua. *Masterlinck* atribuie aceasta însușire și abinelor, în micul cerc al vieții lor, cum se vede din deosebirea între albina domestică și albina sălbatică, din cari își trage originea. Și cartea lui o cetești cu plăcere, care al simți-o călătorind într-o țară străină și cunoscând moravurile, obiceiurile și așezămintele poporului din acea țară, care ar putea servi ca exemplu și ideal de viață altor popoare.

Atitudinea Bulgariei. În Roma se anunță: Ministrul Bulgariei la Roma, fiind interviewat de un corespondent al ziarului »Corriere d'Italia« a declarat că părerea sa este că ministrul Radoslavoff nu are nici un motiv să-și schimbe politica de neutralitate. D-a sa a adăugat că *acum, relațiile Bulgariei cu Turcia și România sunt excelente.* Ministrul nu a desmînțit posibilitatea încheierii unui acord între Sofia și Constantinopol.

ȘTIRI.

— 13 Martie v. 1915.

Rezultatul examenului de absolvire de la liceul nostru din 106. După cum am anunțat în numărul de alături al ziarului nostru, dintre elevii liceului român gr. or. din loc s'au prezentat 39 de inși, dintre cari au fost așăși apti pentru serviciul militar 33, adică 85 de %, dintre aceștia 19 elevi au fost din clasa VIII liceală. Deoarece elevii asentați vor trebui să se prezinte sub steag cu ziua de 15 Aprilie n., cei *nouăsprezece* elevi din clasa VIII au fost clasificați — conform ordinașunii ministeriale în acest sens — în mod extraordinar pentru-ca să-și poată primi testamentele încă înainte de a fi concentrați.

Comisiunea de clasificare s'a întrunit ieri sub prezidiul comisariatului consistorial d. asesor *Matei Voileanu.* Pe baza prestașunilor lor în decursul anului școlar li s'a stabilit celor 19 elevi clasificajul liberându-li-se pe această bază testamentul de maturitate.

Rezultatul obșiruit a fost unul din cele mai frumoase. Au fost declarați *maturi cu foarte bine* elevii: G. Ardelean, Ilie Lebu, T. Dragomir, E. Nicolescu, Gh. Oană, R. Prigcu, Avr. Ursușiu și Aurel Voina; *maturi cu bine:* Rom. Blaga, N. Pascu și Oct. Dobrotă; *maturi:* I. Bărbier, Ioanichie Crangă, Aurel Drăgan, A. Micu, E. Popovici, Axente Pușcariu, Sab. Strevoiu și Florin Voina.

Distingere postumă a unui erou. Ni se scrie:

Zilele trecute a sosit la adresa părintelui Pachomiu Pop din Lazna-mare dela comanda Regimentului 63 *medalia cea mare de argint pentru vitejie,* ca distincșione pentru neuitatul său în *Victor Pop* cadet aspirant căzut pe câmpul de luptă din Polonia-rusească în 27 Dec. 1914. Distincșionea a fost alăturată următoarea comitivă pe care o traduc în românește:

„Mult On. Domn Pachomiu Pop preot în Lazna-mare.

Fiul D-tale, medicinistul *Victor* în decursul împlinirii datorinșei sale a căzut jertfă unui glonș dușman.

El a fost modelul soldatului, cere își împlinește datorinșă conștientios, cu fidelitate și jertfire de sine. Aprețind aceste, în numele colonelului aici alăturat trimit semnul celei mai înalte distincșione: *medalia de argint pentru vitejie cl. I.* Memoria eroului fiu al D-tale o vom păstra cu scumpătate.

Câmpul de luptă 10/III 1915.
Dr. Nicolae Markovits m. p.

Despre ultimele clipe ale fortăreșei Przemysl, ziarul »Neue Freie Presse« mai primește următoarele amănunte: Cei din urmă doi aviatori scăpați la vreme d'n Przemysl raportează amănunte mișcătoare asupra ultimelor ore ale fortăreșei. Starea sanitară a garnizoanei putea fi calificată, deștul de bună dacă se ținea socoteală de condișionele extraordinare. În ultimele săptămâni însă spitalele, din cauza lipșurilor spălmântătoare, se umpluseră din ce în ce mai mult cu soldași sileși de foame. Înainte de recenta eșire de Vinerea trecută, s'a împărșit soldașilor conserve: câte două cutii pentru fiecare. Soldașii s'au repezit asupra conservelor cu aviditate însă stomacurile lor slăbite nu mai puteau suporta o rație neobișnuită. Urmarea a fost diferite boli. Toți cari fuseră tăiași și mâncași. În cele din urmă s'au tăiat și cari generalilor. Ulșimele cantități de ovăz, în rașii mici de tot au fost împărșite între cei flămânzi împreună cu carnea de cal, pentru timpul predărei, până ce rușii se vor îngriji de hrana garnizoanei. Se povestește că Dumineca trecută s'a servit comandantului fortăreșei un porumbel sburător, singura mâncare care s'a mai putut găsi în afară de carnea de cal. Generașul Kusmanek a trimis însă porumbelul fript la spital unui soldat bolnav grav.

Stocul de bani din Przemysl. Din cartierul general al armatei noastre se comunică în mod semi-oficial: Ziarele au adus știria, că înainte de predarea cetășii Przemysl ar fi fost prefăcut în scrum întreg stocul de bancnote. Sub această este ase înșelege, că a fost nimicit numai stocul de bancnote

ale erarului. Bani, cari se aflau în proprietatea persoanelor civile și militare n'au fost nimiciți.

Concedii pentru lucrările agricole de primăvară. În considerare că timpul s'a îndreptat, s'au luat măsuri, ca vicecomișii în înșelegere cu comandașele militare să statorească vremea de concediu pentru soldași conform împrejurărilor locale economice și climatice. Inceputul concediilor se va publica pe teritoriul tuturor municipiilor.

Ministrul Româneli din Rusia între prizonierii ruși. Ziarele din România publică următoarea telegramă din Petersburg: Se află din Moscova că ministrul Româneli în Rusia d-l *Diamandi* trecând prin Moscova spre București a vizitat unele spitale unde sunt îngrișiți prizonierii de războiu români supuși austro-ungari. Ministrul s'a interesat de împrejurările, în cari au fost capturați prizonierii și le-a împărșit bani și daruri exprimând în urmă mulțumirea sa pentru bunul tratament al acestor prizonieri.

Din admirator — dușman. Cunoscutul scriitor francez *Pierre Loti*, fost ofișer de marină, a cerut reangajarea sa în flota republicană și astăzi el comandă unul dintre cuirasatele ce operează în contra Dardanelor. El și-a reluat numele său de familie, acela sub care figurează în controalele marinei, de *Jules Viaud* și punând în cutii costumului și spada de academician, dânsul a încins sabia ostașului, pentru a purta la războiu, în contra acelei »Turcii în agonie«, pe care a plâns-o și cântat-o, într'un velum apărut anul trecut.

E ciudat, nu este așa? *Pierre Loti* pornind să dea lovitura de grație Turciei? Cine ar fi crezut-o?

Pe când în 1912, întreg Orientul se ridicase în contra Semilunel, iar în Balcani răsună zângănit de săbii și se vărsau valuri de sânge, un glas cald se ridica din Apus, luând apărarea Imperiului Otoman. Era acel al lui *Pierre Loti* și singur el a avut acest curaj. Pe când Bulgarii se aflau la porșile Stambulului, dânsul scria pagini mișcătoare despre »sfintele« unghere ale magnificului oraș, în care admirase nu numai moschea sfintei Sofii, dar și stătea alte aspecte neîntâlnite încă în nenumeratele sale călătoriri, atâtea blânde chipuri, în care fusese fermecat de atâtea priviri de femei frumoase și își exprima teama, ca nu cumva omână nelegiușă să se atingă de »Fantomele« acestui orient strălucitor de soare și lumină în primejdie de a fi risipit.

Iar ceea ce făcea încă și mai mult *Pierre Loti* în »la Turquie Agonisante«, era sufletul turcesc, filozofia orientală, fatalismul care constituia fondul gândirei otomane și nici odată nu se scrișese o mai frumoasă și mai mișcătoare poemă asupra virtușilor unui popor în nenorocire.

Aceștea se petreceau încă ieri și le scria *Pierre Loti*.

Astăzi, căpitanul de brigadă *Jules Viaud* stă gata să îndrepte tunul contra comorilor neprețuite ale aceluși Bizanș, pe care l'a cântat în pagini neuitate și câtă schimbare dela un an la altul l...

Intre ororile războiului actual, trebuia să înregistrăm și transformarea acestui admirator al Turcilor, în dușmanul lor neîmpăcat și ea e poate cea mai interesantă, din punct de vedere al mentalității, care stăpânește astăzi lumea.

Pentru masa studenșilor români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri: »Armonia« Institut de credit și economii în Cincul-mare cor. 30.

Primească marinimoșii donatori cele mai călduroase mulțămite.

Direcșione școlaelor medii gr.-or. rom.

Daruri. Pentru bucătăria pop. strada Lungă am primit cu mulțămite: Dela d-na *Hermine Teutsch*, soșie de fabricant 5 cor., dela d-l *Heinrich Schorg*, privatier 10 cor., dela d-l *Dr. Arthur Tchudi*, medic general 20 de coroane.

Maria Kammer.

Provocare către toți proprietarii de ovăș. Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul avis:

Provoacă pe toți proprietarii de ovăș de pe teritoriul orașului »căror proviziune de ovăș este deja conșerșă, ca proviziune de ovăș conșerșă — până cel mai târziu în 30 Martie 1915 la 5 oare p. m. negreșt să o predea la magazinul respective docul de mărfuri al băncii generale de credit ungare din gara Brașovului. În caz contrar va urma pedeapsa. Predarea are să se facă în sacii, în care s'a aflat ovășul cu ocașia conșerșării și în cantitatea însemnată pe adeverinșă lășată în mâna posesorului de ovăș; aceșii saci, îndată după primirea ovășului se vor restituți respectivului proprietar de ovăș.

Căci vre-un proprietar de ovăș n'ar dispune de numărul recerut de saci pentru predarea ovășului atunci administrașia docului aci menșionat are are a-i pune la dispozișione numărul recerut de saci. Sacii și-i vor aduce însuși proprietarii de ovăș dela locul destinat sau dela magazin. Plata ovășului predat se face numai decăt la casa orașenească, având posesorul de ovăș a prezenta la casa avizul de casă ce l'a primit despre predarea ovășului.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branșce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea

In laboratorul de analize chemice, microscopice și bacteriologice al D-rului Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boalele interne se efeptuiesc: analize de urină, sânge, sucuri gastrice, scușpat, secreșioni etc.

Consultașioni: zilnic dela 11 — 3 oare d. a.

Brașov, Piașa mare (Tărgul-Cailor Nr. 4) Numărul telefonului 271.

Nr. 470/915 not.

Publicașione.

Primăria comunală din Vad aduce la cunoșșinșă cum-că în 11 April a. c. st. nou la 1 oară p.

m. esarândează casa de cărciumă de sub Nr. 76 din strada principala constatătoare din 5 odăi, una culină, 1 cămară, pivnișă, pod, 2 magazine, șură, grădină de legumi și curte largă pe termin de 3 ani și 8 luni, începând din 1 Maiu 1915 până în 31 Decemvrie 1918.

Preșul strigărei 800 cor. și vadiu 80 cor.

Condișionele mai deaproape se pot vedea la cancelarea com. din loc în oarele oficioase.

Vad, în 26 Martie 1915.

Samoilă Cosma. *George Ursu.*
primariu. notariu.

1—1.

Sanatoriul din Sibiiu--Nagyszeben

ășezat în parcul orașenesc („Stadtpark“)

primește în grișă și tratament medical următoarele morburi: morb de inimă, rinichi, stomac, zahăr, podagra (artrită), arteriosclerosă, emphisemă, astmă, bronchita catarală cronică, pleurită (și exudativă), morburi de articulașii și oasă, scrofulosă (și deschisă), morburi (și rană) de piele și sânge; boale de nervi, tabes, afecșione a măduvei, spinărei și paraliseri; morburi femeiești, anemiă, slăbire generală și reconvalenșanșă. — — — Prospește și amănunte prin

Direcșione sanatorului în Sibiiu-Nagyszeben.

**COVOARE
LINOLEUM
PERDELE**

TELLMANN & SPEIL
Tărgul Grăului nr. 8.

Îngrișim și așezarea de **Linoleum** cu lucrători esperți
Lucrările de **Linoleum** în Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Fânzături, albituri de pat, se pot cumpăra cu preșul cel mai convenabil, în alegere mare, preșurile cele mai ieștine la

Cetiți --- **Gazeta Transilvaniei.**
Răspândiți

AVIZI!

Recomandăm On. public mai înainte de urcarea preșurilor din cauza reducerii cantitășii materialului, — pentru sezonul de

Primăvară și Vară,

fabricatele noastre renumite, în asortiment bogat ca și în alți ani de **Ciorapi de mătase, așă și bumbac pentru dame, bărbași și băeși.**

Cu toată stima.

GEORGE FOITH & Co., Fabrică de tricotaș.
Deposit: Brașov, strada Porșii numărul 24.

Mai recomandăm pentru

--- **Sezonul viitor** ---

Tot felul de **hainușe și albituri pentru copilași** precum și **jachelușe, mantelușe, bonete, pălăriușe** — — — modern executate. — — —

Magazinul

Berbecar & Czink

BRASOV, Str. Vămii Nr. 7, Telefon 470.

Manufactură, Fânzării, Mode și Noutăși, confecșione pentru Dame.

Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbași și dame. — Preșuri fixe. —

Mai ieștin ca ori unde. Casa de încredere.

